



มาตรการต่อรองคำรับสารภาพในคดีภาษีอากร : กรณีศึกษาความผิดที่มีโทษอาญา

PLEA BARGAINING IN TAX CASE : CASE STUDY ON CRIMINAL

ยุทธกานต์ พริกบุญจันทร์¹ และศิริโรจน์ รัฐประเสริฐ²

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต (yuththkant5134@gmail.com)

² อาจารย์ประจำ หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต (siriroj.ra@gmail.com)

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการต่อรองคำรับสารภาพและปัญหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการบังคับใช้ประมวลรัษฎากรในประเทศไทย โดยศึกษาวิเคราะห์หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการต่อรองคำรับสารภาพตามกฎหมายระหว่างประเทศ และศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายเกี่ยวกับการต่อรองคำรับสารภาพในต่างประเทศและในประเทศไทย ตลอดจนเพื่อศึกษาแนวทางในการนำมาตราการต่อรองคำรับสารภาพมาใช้ใน คดีภาษีอากรต่อไป

จากการศึกษาวิจัย ประเด็นแรก พบว่า ในปัจจุบันมาตรการต่อรองคำรับสารภาพได้ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลาย กล่าวคือ ที่ผ่านมานแนวคิดเกี่ยวกับการต่อรองคำรับสารภาพได้ถูกนำมาใช้เป็นมาตรการในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติตามพันธกรณีของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 ประเด็นที่สอง ประเทศไทยในฐานะรัฐภาคีของอนุสัญญาดังกล่าวได้อนุวัติการกฎหมายภายในประเทศ โดยได้นำมาตรการต่อรองคำรับสารภาพมาใช้ในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 ซึ่งกำหนดเงื่อนไขให้ศาลมีดุลพินิจในการลดโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดไว้ในความผิดนั้นก็ได้ นอกเหนือไปจากการพิจารณาลดโทษเมื่อมีเหตุบรรเทาโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 ภายใต้เงื่อนไขในการต่อรองคำรับสารภาพ กล่าวคือ ผู้กระทำความผิดจะต้องให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวน นำไปสู่การจับกุมผู้กระทำความผิดอยู่เบื้องหลัง ขณะที่ในปัจจุบันการกระทำความผิดทางด้านภาษีนั้นมีลักษณะในการกระทำความผิดที่เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายที่ซับซ้อนยากแก่การแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อจับกุมผู้ที่อยู่เบื้องหลังการกระทำความผิดดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในความคิดเกี่ยวกับการโกงหรือเจตนาหลีกเลี่ยงภาษี และการออกไปกำกับภาษีโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และประเด็นสุดท้าย แม้มาตรการต่อรองคำรับสารภาพที่ใช้อยู่ในประเทศไทยจะเป็นมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการปราบปรามผู้กระทำความผิดที่อยู่เบื้องหลัง แต่มาตรการดังกล่าวให้อำนาจศาลในการใช้ดุลพินิจในการลดโทษโดยไม่ได้มีการบัญญัติหลักเกณฑ์ในการลดโทษไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน รวมทั้งหลักเกณฑ์ขั้นตอนการปฏิบัติในการต่อรอง คำรับสารภาพของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวนยังไม่รัดกุม ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดการทุจริตติดสินบนเจ้าพนักงานเพื่อที่จะรับโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดไว้ในความผิดที่ได้กระทำให้ไป

จากการศึกษาวิจัยผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการนำมาตรการต่อรองคำรับสารภาพมาใช้กับการกระทำความผิดเกี่ยวกับการโกงหรือเจตนาหลีกเลี่ยงภาษี และการออกไปกำกับภาษีโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามประมวลรัษฎากร



ควบคู่ไปกับการกำหนดหลักเกณฑ์ขั้นตอนการปฏิบัติในการต่อรองคำรับสารภาพของพนักงานฝ่ายปกครอง หรือ ตำรวจ หรือพนักงานสอบสวนไว้ในกฎกระทรวง และหลักเกณฑ์ในการลดโทษไว้ในข้อบังคับประธานศาลฎีกา
คำสำคัญ: การต่อรองคำรับสารภาพ, คดีภาษีอากร

ABSTRACT

This individual study purposes to study on the theory of plea bargaining and problem of efficiency in enforcing the Revenue Code in Thailand. This research mainly studies about the principle of plea bargaining under the international law and comparative study of plea bargaining in foreign countries and in Thailand, along with the path of adopting plea bargaining in tax cases.

In accordance with the research, it is appeared that there are three key issues to be marked. Firstly, it is shown from the study that measure of plea bargaining has been widely and commonly applied throughout the world; as the plea bargaining, itself, has been applied as a measure against organized crime under the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, B.C. 2000. Secondly, Thailand, as a state member of such Convention, has also complied with the commitment by adopting plea bargaining in Section 100/2 of Narcotics Act, B.E. 2522. According to the Section 100/2 of the mentioned Act, it authorized the court to reduce the punishment to be inflicted on the offender other than that prescribed in Section 78 of the Penal Code, on the condition that the offender has given the important information for the very benefit of suppressing the commission of offence relating to narcotics to administrative official or police official or inquiry official, in order to arrest the wire-puller offenders, especially those who related in fraudulent tax evasion and faking tax invoice. Lastly, although the plea bargaining has been applied efficiently as a legal measure to suppress wire-puller offenders; the principle, however, gives the court the power to reduce the punishment without specific criteria, neither it provides practical rule or protocol of applying plea bargaining for the administrative official or police official or inquiry official, which could lead to the official bribery for reduction of punishment.

As to the study, the researcher would like to propose the adoption of plea bargaining to the criminal offenses related to fraudulent tax evasion and faking tax invoice under the Revenue Code, as well as to stipulate practical rules and protocols of plea bargaining for the administrative official or police official or inquiry official in the ministerial regulation and the rules of punishment's reduction in the Regulation of the Supreme Court.

Keywords: Plea bargaining, Tax cases



1. บทนำ

ปัจจุบันการกระทำความผิดในประเทศต่าง ๆ ผู้กระทำความผิดได้มีการพัฒนารูปแบบของการกระทำความผิดที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรมซึ่งมีความสลับซับซ้อน มีการวางแผนเป็นขั้นเป็นตอน ซึ่งเป็นการยากยิ่งที่จะดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดที่อยู่เบื้องหลังของการกระทำความผิดได้ อันเนื่องมาจากขาดพยานหลักฐานที่สำคัญในการดำเนินคดีและโดยส่วนมากจะดำเนินคดีได้แต่เพียงผู้กระทำความผิดรายย่อยเท่านั้นไม่สามารถเชื่อมโยงไปถึงตัวการที่อยู่เบื้องหลังในการกระทำความผิดได้ โดยในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษได้นำมาตรการต่อรองคำรับสารภาพมาใช้ในการดำเนินคดีประเภทดังกล่าวข้างต้น ทำให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานที่สำคัญและเป็นประโยชน์ในการที่จะดำเนินคดีกับผู้ที่อยู่เบื้องหลังของการกระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับประเทศไทยได้นำมาตรการต่อรองคำรับสารภาพมาใช้ในการคิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/2 ซึ่งกำหนดเงื่อนไขให้ศาลมีดุลพินิจในการลงโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดไว้ในความผิดนั้นก็ได้ นอกเหนือไปจากการพิจารณาลดโทษเมื่อมีเหตุบรรเทาโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 และในปัจจุบันการกระทำความผิดที่มีโทษทางอาญาตามประมวลรัษฎากรนั้นมีลักษณะของการกระทำความผิดที่เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายสลับซับซ้อนยากแก่การแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อจับกุมผู้ที่อยู่เบื้องหลังการกระทำความผิดดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในความคิดเกี่ยวกับการ โกงหรือเจตนาหลอกเลียงภายี และการออกไปกำกับภายีโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยถือว่าเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจทำให้เกิดผลกระทบในทางลบต่อระบบเศรษฐกิจในภาพรวมเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากภายีอากรเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นในการได้มาซึ่งรายได้ของรัฐเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ หากมีการนำมาตรการต่อรองคำรับสารภาพปรับใช้ในการแก้ปัญหาระเบิดพยานหลักฐานในคดีประเภทดังกล่าวข้างต้นก็น่าจะทำให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานที่สำคัญโดยความร่วมมือของผู้กระทำความผิดซึ่งยินยอมให้การรับสารภาพด้วยความสมัครใจและให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันนำไปสู่การดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดรายใหญ่หรือผู้ที่อยู่เบื้องหลังในการกระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษา ประวัติ ความเป็นมา ตลอดจนทั้งแนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการต่อรองคำรับสารภาพของกฎหมายระหว่างประเทศ และกฎหมายของประเทศต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับใช้ในการดำเนินคดีที่มีโทษทางอาญาตามประมวลรัษฎากรต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับภายีอากรตามประมวลรัษฎากร
- 2) เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับมาตรการต่อรองคำรับสารภาพ และการดำเนินคดีอาญาตามประมวลรัษฎากร
- 3) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบมาตรการต่อรองคำรับสารภาพของกฎหมายต่างประเทศกับกฎหมายไทย ตลอดจนจนมาตรการต่อรองคำรับสารภาพตามกฎหมายระหว่างประเทศ
- 4) เพื่อศึกษาแนวทางในการนำมาตรการต่อรองคำรับสารภาพมาปรับใช้กับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาด้านภายีอากรในประเทศไทย



3. การดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) เท่านั้น โดยวิธีการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจาก วิทยานิพนธ์ บทความ และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ และหาแนวทางการปรับใช้ที่เหมาะสมในเชิงกฎหมายของประเทศไทยต่อไป

4. ผลการวิจัย

ปัจจุบันแนวคิดเกี่ยวกับการต่อรองคำรับสารภาพได้ถูกนำมาใช้เป็นมาตรการในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติตามพันธกรณีของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 และประเทศไทยในฐานะรัฐภาคีของอนุสัญญาดังกล่าวได้อนุวัติการกฎหมายภายในประเทศ โดยได้นำมาตรการต่อรองคำรับสารภาพมาใช้ในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 มาตรา 100/2 ซึ่งกำหนดเงื่อนไขให้ศาลมีดุลพินิจในการลงโทษน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดไว้ในความผิดนั้นก็ได้ นอกเหนือไปจากการพิจารณาลดโทษเมื่อมีเหตุบรรเทาโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 ภายใต้เงื่อนไขในการต่อรองคำรับสารภาพ กล่าวคือ ผู้กระทำความผิดจะต้องให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวน นำไปสู่การจับกุมผู้กระทำความผิดอยู่เบื้องหลังการกระทำความผิดตามประมวลรัษฎากรที่มีโทษทางอาญานั้นมีลักษณะในการกระทำความผิดที่เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายที่สลับซับซ้อนยากแก่การแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อจับกุมผู้ที่อยู่เบื้องหลัง

การกระทำความผิดดังกล่าวได้โดยเฉพะอย่างยิ่งในความคิดเกี่ยวกับการ โกงหรือเจตนาหลีกเลี่ยงภาษีและการออกใบกำกับภาษีโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งถือว่าเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจรูปแบบหนึ่งทำให้เกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในภาพรวมเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากภาษีอากรเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็น ในการได้มาซึ่งรายได้ของรัฐเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ฉะนั้นมาตรการต่อรองคำรับสารภาพเป็นมาตรการหนึ่งที่จะช่วยในการแก้ไขปัญหาการบังคับใช้กฎหมายของกรมสรรพากรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยจะทำให้สามารถแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อเอาผู้กระทำความผิดที่เป็นหัวหน้าหรือตัวการใหญ่หรือผู้ที่อยู่เบื้องหลังการกระทำความผิดที่แท้จริงมาลงโทษได้ ดังนั้นจึงเห็นควรให้มีการนำมาตรการต่อรองคำรับสารภาพมาใช้ในประมวลรัษฎากร โดยให้นำหลักเกณฑ์ของพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 มาตรา 100/2 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “ถ้าศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดผู้ใดได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษต่อพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวน ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นก็ได้” มาปรับใช้ เพื่อให้เป็นหลักประกันแก่สังคมว่ากระบวนการยุติธรรมทางอาญาทางด้านภาษีอากรนั้นสามารถที่จะนำตัวบุคคลผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ อันจะเป็นการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดที่มีโทษทางอาญาตามประมวลรัษฎากรได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

แม้ประเทศไทยจะมีกระบวนการต่อรองคำรับสารภาพอยู่แล้วก็ตามแต่เนื่องจากมาตรการต่อรองคำรับสารภาพเป็นบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะ ทำให้ในทางปฏิบัติจึงไม่สามารถนำมาตรการต่อรองคำรับสารภาพดังกล่าวมาใช้ในคดีความผิดประเภทอื่น ๆ ได้ ดังนั้นแนวทางในการนำ



มาตรการต่อรองคำรับสารภาพมาใช้ในคดีอาชญากรรมตามประมวลรัษฎากร เพื่อแก้ไขปัญหาในคดีอาชญากรรมตามประมวลรัษฎากร ให้การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวมีประสิทธิภาพสูงสุด สามารถแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อนำผู้กระทำความผิดที่เป็นหัวหน้าหรือตัวการใหญ่หรือผู้ที่อยู่เบื้องหลังการกระทำความผิดซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดที่แท้จริงมาลงโทษได้ ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย โดยนำมาตรการต่อรองคำรับสารภาพมาบัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากร ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้ “ถ้าศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดผู้ใด ได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการหลบเลี่ยงหรือล่อลวงภาษีอากรต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวน ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นก็ได้การให้มาตรการต่อรองคำรับสารภาพดังกล่าว หลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอนและเงื่อนไขของการต่อรองคำรับสารภาพให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอน และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงการใช้ดุลพินิจในการลดโทษของศาลให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับประธานศาลฎีกา”

เอกสารอ้างอิง

- กิจฉณัฐ คงกระพันธ์. (2557). *วิธีการต่อรองคำสารภาพกับคดีการพนันออนไลน์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช).
- ชัยวัฒน์ ม่วงแก้ว. (2549). *การต่อรองคำให้การจำเลย : ศึกษาผลกระทบและข้อเสนอต่อการนำมาปรับใช้กับประเทศไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).
- ณัฐพล เรืองนุ้ม. (2543). *การนำวิธีการต่อรองคำรับสารภาพมาใช้ในคดีอาชญากรรม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- นิจรินทร์ องค์กรพิสุทธิ์. (2527). *การต่อรองคำรับสารภาพ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ปิยะธิดา ไชยมงคล. (2549). *คดีอาชญากรรมที่มีโทษทางอาญา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).
- ประธาน วัฒนวาณิชย์ และวีระศักดิ์ แสงสารพันธ์. (2548). *การใช้ถ้อยคำในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรและพิธีสารแนบท้าย*. (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด.
- วนิดา สิงห์ก้อม. (2546). *การนำวิธีการต่อรองคำรับสารภาพมาใช้ในคดีอาญาอันเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- วุฒิพันธ์ พ่วงพันธ์. (2551). *การนำวิธีการต่อรองคำรับสารภาพมาใช้ : ศึกษากรณีทุจริตประพาศคดีมิชอบ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต).